

«Адамның үйлесімді дамуы ұлттық институты» коммерциялық емес акционерлік қоғамы		Некоммерческое акционерное общество «Национальный институт гармоничного развития человека»	Стр.1 из 10
Қызметкерлерге арналған сыбайлас жемқорлыққа қарсы НҰСҚАУЛЫҚ		ИНСТРУКЦИЯ по противодействию коррупции для работников	

 «Адамның үйлесімді дамуы ұлттық институты» КЕАҚ
 Директорлар кеңесінің шешімімен
БЕКІТІЛГЕН
 (Хаттама № 4
маусым 2023 ж.)

«Адамның үйлесімді дамуы ұлттық институты»
 коммерциялық емес акционерлік қоғамы
 қызметкерлері үшін сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес бойынша
НҰСҚАУЛЫҚ

Алматы – 2023 ж

«Адамның үйлесімді дамуы ұлттық институты» коммерциялық емес акционерлік қоғамы		Некоммерческое акционерное общество «Национальный институт гармоничного развития человека»	Стр.2 из 10
Қызметкерлерге арналған сыбайлас жемқорлыққа қарсы НҰСҚАУЛЫҚ		ИНСТРУКЦИЯ по противодействию коррупции для работников	

1. Жалпы ережелер

1. Осы Нұсқаулық Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы қолданыстағы заңнамасына сәйкес әзірленді, сыбайлас жемқорлыққа бағытталған іс-әрекеттерді айқындайды, «Адамның үйлесімді дамуы ұлттық институты» коммерциялық емес акционерлік қоғамы (бұдан әрі – Қоғам) қызметкерлерінің Қоғам қызметінде сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтардың жолын кесу мақсатында сыбайлас жемқорлық сипаттағы жағдайлар туындаған кезде сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-әрекеттерінің тәртібін белгілейді.

2. Осы Нұсқаулық Қоғамның барлық құрылымдық бөлімшелері мен лауазымды тұлғаларының танысуы және қолдануы міндетті.

3. Осы Нұсқаулықта келтірілген ең аз қажетті талаптар болып табылады және олар нақты жағдай үшін толық және/немесе шектеуші ретінде қарастырылмауы керек.

2. Терминдер мен анықтамалар

4. Осы Нұсқаулықта мынадай ұғымдар мен анықтамалар пайдаланылады:

- сыбайлас жемқорлық – жауапты мемлекеттік лауазымды атқаратын адамдардың, мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдардың, мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдарға теңестірілген адамдардың, лауазымды адамдардың өздерінің лауазымдық (қызметтік) өкілеттіктерін және соған байланысты мүмкіндіктерін жеке өзі немесе делдалдар арқылы жеке өзіне не үшінші тұлғаларға мүліктік (мүліктік емес) игіліктер мен артықшылықтар алу немесе табу мақсатында заңсыз пайдалануы, сол сияқты игіліктер мен артықшылықтарды беру арқылы осы адамдарды параға сатып алу;
- сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл – сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл субъектілерінің өз өкілеттіктері шегіндегі сыбайлас жемқорлықтың алдын алу, оның ішінде қоғамда сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды анықтау және жою жөніндегі, сондай-ақ сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды анықтау, жолын кесу, ашу және тергеп-тексеру және олардың салдарларын жою жөніндегі қызметі;
- коммерциялық пара алу – коммерциялық немесе өзге де ұйымда басқару функцияларын жүзеге асыратын адамға ақшаны, бағалы қағаздарды немесе

«Адамның үйлесімді дамуы ұлттық институты» коммерциялық емес акционерлік қоғамы		Некоммерческое акционерное общество «Национальный институт гармоничного развития человека»	Стр.3 из 10
Қызметкерлерге арналған сыбайлас жемқорлыққа қарсы НҰСҚАУЛЫҚ		ИНСТРУКЦИЯ по противодействию коррупции для работников	

өзге де мүлікті заңсыз беру, сондай-ақ оның қызметтік жағдайын пайдаланғаны үшін оған заңсыз мүліктік қызмет көрсету, сондай-ақ жалпы қамқорлық немесе пара алушының мүддесі үшін қызмет көрсетудегі келісім;

- лауазымды адам – тұрақты, уақытша немесе арнаулы өкілеттік бойынша билік өкілінің функцияларын жүзеге асыратын не мемлекеттік органдарда, жергілікті өзін-өзі басқару органдарында, сондай-ақ Қазақстан Республикасының Қарулы Күштерінде, басқа да әскерлері мен әскери құралымдарында ұйымдастырушылық-өкімдік немесе әкімшілік-шаруашылық функцияларды орындайтын адам;

- мүдделер қақтығысы – ауапты мемлекеттік лауазымды атқаратын адамдардың, мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдардың, оларға теңестірілген адамдардың, лауазымды адамдардың жеке мүдделері мен олардың лауазымдық өкілеттіктері арасындағы қайшылық, мұндай жағдайда аталған адамдардың жеке мүдделері олардың өз лауазымдық міндеттерін орындамауына және (немесе) тиісінше орындамауына алып келуі мүмкін;

- пара – мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамның не оған теңестірілген адамның немесе жауапты мемлекеттік лауазымды атқаратын адамның не лауазымды адамның, немесе оның өкілі болған адамдардың пайдасына жасаған әрекеттері (әрекетсіздігі) үшін, егер мұндай әрекеттер (әрекетсіздік) осы адамның қызметтік өкілеттіктеріне кіретін болса не ол лауазымдық жағдайына байланысты осындай әрекеттерге (әрекетсіздікке) ықпал жасай алатын болса, сол сияқты жалпы қамқорлығы немесе жол берушілігі үшін өзіне немесе басқа адамдарға ақша, бағалы қағаздар, өзге мүлік, мүлікке құқық немесе мүлік сипатындағы пайда түрінде жеке өзі немесе делдал арқылы алуы;

- пара талап ету – адамның пара берушінің немесе ол өкілдік ететін адамдардың заңды мүдделеріне нұқсан келтіруі мүмкін әрекеттерді жасаймын деп қорқытумен пара талап ету немесе оны беруге мәжбүр ететін осындай жағдайларды қасақана жасау, дұрыс қорғалатын мүдделер үшін зиянды зардаптардың алдын алу мақсатында пара алу.

3. Пара алу және беру

5. Қазақстан Республикасында пара алу және беру заңсыз болып табылады және де ол Қылмыстық кодекс пен Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодекстерімен реттеледі.

«Адамның үйлесімді дамуы ұлттық институты» коммерциялық емес акционерлік қоғамы		Некоммерческое акционерное общество «Национальный институт гармоничного развития человека»	Стр.4 из 10
Қызметкерлерге арналған сыбайлас жемқорлыққа қарсы НҰСҚАУЛЫҚ		ИНСТРУКЦИЯ по противодействию коррупции для работников	

6. Пара алу және пара беру – бір қылмыстық үлгінің екі толық қыры, егер пара туралы айтатын болсақ, бұл пара алатын (пара алушы) және оны беретін (пара беруші) бар дегенді білдіреді.

Пара алу аса қауіпті қызметтік қылмыстардың бірі болып табылады, әсіресе егер ол адамдар тобымен жасалса немесе бопсалаумен ұштасқан болса, ол лауазымдық артықшылықтар мен заңды немесе заңсыз әрекеттер (әрекетсіздік) үшін пайда алудан тұрады.

Пара беру – лауазымды тұлғаны заңды немесе заңсыз әрекеттерге (әрекетсіздікке) итермелеуге немесе берушінің пайдасына қандай да бір артықшылықтар беруге, алуға, оның ішінде жалпы қамқорлық немесе қызметте келісімге келуге бағытталған қылмыс.

7. Пара субъектілері:

- заттар, ақша, оның ішінде валюта, банк чектері мен бағалы қағаздар, бағалы металдар мен тастардан жасалған бұйымдар, автомобильдер, тамақ өнімдері, бейнеаппаратуралар, тұрмыстық техника және басқа да тауарлар, пәтерлер, саяжайлар, гараждар, жер учаскелері және басқа да жылжымайтын мүлік;
- артықшылықтар: емделу, жөндеу және құрылыс жұмыстары, санаториялық-курорттық және туристік жолдамалар, шетелге сапарлар, тегін немесе жеңілдетілген құны бойынша ойын-сауық және басқа да шығындарды төлеу;
- параның жасырын түрі - несиеге немесе жоқ қарызды өтеу желеуімен банктен несие алу, төмен бағамен сатып алынған тауарды төлеу, жоғары бағамен тауар сатып алу, жалған еңбек шартын жасасу, пара алушының, оның туыстарының, достарының жалақысы, жеңілдетілген несие алу, лекциялар, мақалалар мен кітаптар үшін төлемақыны асыра көрсету, казинодағы «кездейсоқ» ұтыс, қарызды кешіру, жалдау ақысын азайту, несие пайызын көтеру және т.б.

8. Сыбайлас жемқорлықпен күресу үшін мүдделер қақтығысының алдын алу немесе реттеу жөніндегі шектеулерді, тыйымдарды және талаптарды, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға итермелеу мақсатында өтініштер туралы жұмыс берушінің (жұмыс берушінің өкілін) хабардар ету міндетін, тәртіппен белгіленген басқа да міндеттерді сақтау маңызды.

Айта кету керек, кейбір сөздер мен сөз тіркестері басқаларға пара беру туралы өтініш (кеңес) ретінде қабылдануы мүмкін.

Мұндай өрнектерге, мысалы:

- «Мәселені шешу қиын, бірақ мүмкін»;
- «Рахметті нанға жағалмайсың»;
- «Келісейік»;
- «Бізге күштірек аргументтер қажет»;

«Адамның үйлесімді дамуы ұлттық институты» коммерциялық емес акционерлік қоғамы		Некоммерческое акционерное общество «Национальный институт гармоничного развития человека»	Стр.5 из 10
Қызметкерлерге арналған сыбайлас жемқорлыққа қарсы НУСҚАУЛЫҚ		ИНСТРУКЦИЯ по противодействию коррупции для работников	

- «Параметрлерді талқылауымыз керек»;
- «Ал, не істейміз?» және т.б.

Ұйым өкілдерімен және азаматтармен, әсіресе пайдасы лауазымды тұлғалардың шешімдері мен әрекеттеріне байланысты белгілі бір тақырыптарды талқылауды пара сұрау ретінде қабылдауға болады.

Бұл тақырыптарға, мысалы:

- жалақының төмен деңгейі және белгілі бір қажеттіліктерді қанағаттандыру үшін қаражаттың болмауы;
- сол немесе басқа мүлікке ие болуға, осы немесе басқа қызметті алуға, туристік саяхатқа баруға ұмтылу;
- лауазымды тұлғаның туыстарының жұмысының болмауы;
- лауазымды тұлғаның балаларының оқу орындарына түсу қажеттілігі және т.б.

Лауазымды тұлғадан түсетін кейбір ұсыныстар, әсіресе, олардың шешімдері мен іс-әрекеттеріне пайдасы тиетін ұйымдардың өкілдеріне және азаматтарға жолданса, пара талап ету ретінде қабылдануы мүмкін. Бұл тіпті мұндай ұсыныстар ізгі ниеттен туындаған және лауазымды тұлғаның жеке басының мүддесіне ешқандай байланысы болмаса да мүмкін. Мұндай ұсыныстарға, мысалы мынадай, ұсыныстар жатады:

- лауазымды тұлғаға және (немесе) оның туыстарына жеңілдік беруге;
- анықталған бұзушылықтарды жою, мемлекеттік тапсырыс бойынша жұмыстарды орындау, қажетті құжаттарды дайындау үшін нақты компанияның және (немесе) сарапшылардың қызметтерін пайдалануға;
- белгілі бір қайырымдылық қорына ақша аудару;
- белгілі бір спорттық команданы қолдау және т.б.

4. Сыбайлас жемқорлық пен коммерциялық пара алудың ықтимал жағдайлары, сондай-ақ мінез-құлық ережелері бойынша ұсыныстар

9. Арандатушылық:

Қызметке жүгінген азаматтар тарапынан болуы мүмкін арандатушылықты болдырмау үшін бөлімшенің қызметін тексеретін лауазымды тұлғалар:

- келушілер орналасқан қызмет көрсететін жайларды және жеке заттарды (киім, портфель, сөмке және т.б.) қараусыз қалдырмауы керек;
- келуші кеткеннен кейін жұмыс орнында немесе жеке заттарынан бөтен заттар табылса, ешбір жеке әрекет жасамай дереу басшылыққа хабарлауы керек.

«Адамның үйлесімді дамуы ұлттық институты» коммерциялық емес акционерлік қоғамы		Некоммерческое акционерное общество «Национальный институт гармоничного развития человека»	Стр.6 из 10
Қызметкерлерге арналған сыбайлас жемқорлыққа қарсы НҰСҚАУЛЫҚ		ИНСТРУКЦИЯ по противодействию коррупции для работников	

10. Пара ұсыну кезінде:

- өте мұқият, сыпайы, ашуланбай, өзін ұстауы және/немесе абайсызда коммерциялық пара алу дайын болу немесе үзілді-кесілді пара субъектісін алудан бас тарту ретінде түсіндірілуі мүмкін мәлімдемелерден аулақ болуы керек;
- мұқият тыңдаңыз және сізге ұсынылатын шарттарды дәл есте сақтаңыз (сомалар, тауарлардың атауы және қызмет көрсету сипаты, параны аудару шарттары мен әдістері, коммерциялық пара алу нысаны, мәселелерді шешу реттілігі);
- пара және/немесе коммерциялық пара алу субъектісін беру уақыты мен орны туралы мәселені келесі әңгімеге дейін кейінге қалдыруға тырысыңыз және келесі кездесуге сізге жақсы таныс орынды ұсынуға;
- әңгімеде бастамашылық етпеңіз, көбірек «қабылдау үшін жұмыс жасаңыз», әңгімелесуші «сөйлесін», мүмкіндігінше көбірек ақпарат айтсын;
- егер сіз пара беруге немесе коммерциялық пара алуға келіскен болсаңыз, мәселенізді шешуге кепілдік беру туралы сұраңыз;
- егер сізде дауыс жазу құрылғысы болса, пара және/немесе коммерциялық пара алу туралы ұсынысты (жасырын) жазып алуға тырысыңыз;
- бұл фактіні жоғары тұрған басшылыққа қызметтік хат түрінде хабарлауға;
- алдағы қылмыс туралы жазбаша хабарлама немесе ауызша хабарлама арқылы сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі уәкілетті органға немесе 1424 Call-орталығына жүгіну.

11. Мүдделер қақтығысы:

- Кез келген ықтимал мүдделер қақтығысынан сақ болу;
- мүдделер қақтығысының кез келген мүмкіндігін болдырмау үшін шаралар қабылдау;
- тікелей басшымен келісім бойынша туындаған мүдделер қақтығысын жою бойынша шаралар қабылдау;
- мүдделер қақтығысының тарапы болып табылатын қызметкерді белгіленген тәртіппен қызметтік міндеттерін орындаудан шеттеткенге дейін және/немесе мүдделер қақтығысына әкелген жеңілдіктерден бас тартқанға дейін оның лауазымдық жағдайын өзгерту;
- қызметтік мінез-құлық талаптарын сақтау және мүдделер қақтығысын реттеу бойынша жұмыс тобын құру.

Әр адам өз шешімін таңдауға ерікті. Бірақ ол еркін адам ретінде қылмыстың жазалануы керектігін түсіне алмайды.

«Адамның үйлесімді дамуы ұлттық институты» коммерциялық емес акционерлік қоғамы		Некоммерческое акционерное общество «Национальный институт гармоничного развития человека»	Стр.7 из 10
Қызметкерлерге арналған сыбайлас жемқорлыққа қарсы НҮСҚАУЛЫҚ		ИНСТРУКЦИЯ по противодействию коррупции для работников	

5. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы тұру туралы шешім қабылдаған жағдайда сіздің әрекеттеріңіз

12. Өз қалауыңыз бойынша ауызша немесе жазбаша өтінішпен Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі уәкілетті органға немесе 1424 байланыс орталығына жүгінуіңізге болады.

13. Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық туралы хабарлаудың бір нысаны жасырын шағым болып табылады. Бұл жағдайда өтініш беруші жасырын болғандықтан жауап алуға кепілдік ала алмайды, ал қылмыс туралы жасырын өтініштің өзі мұндай өтініште алдағы немесе жасалған қылмыстық құқық бұзушылықтар туралы ақпарат қамтылған жағдайларды қоспағанда, қылмыстық істі қозғауға негіз бола алмайды.

14. Пара бопсалау фактілері бойынша сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес жөніндегі уәкілетті органға хабарласып, сізден пара алу немесе коммерциялық пара алу фактісі туралы арыз жазуыңыз қажет, онда мынаны нақты көрсету қажет:

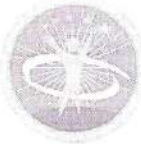
- лауазымды тұлғалардың қайсысы (тегі, аты, әкесінің аты, лауазымы, мекеменің атауы) сізден пара талап етуде немесе коммерциялық құрылымдар өкілдерінің қайсысы сізді пара алуға итермелеп отыр;
- қорқытып алынған параның (параның) мөлшері мен сипаты қандай;
- қандай нақты әрекеттері (әрекетсіздігі) үшін сізден пара талап етілгені немесе коммерциялық пара алу жасалғаны;
- тікелей пара беру немесе коммерциялық пара алу қай уақытта, қай жерде және қандай жолмен жүзеге асырылуы керек.

6. Сыбайлас жемқорлық жағдайындағы Қоғам қызметкерлерінің әрекеттерінің алгоритмі

15. Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар мен сыбайлас жемқорлық сипатындағы жағдайларды анықтау немесе оларға тап болған кезде Қоғамның қызметкерлері бұл туралы Қоғам басшылығын хабардар ету және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі маманға хабарлау шаралар қабылдауға міндетті.

16. Қоғам қызметкерлерін хабардар ету кезінде сіз өз өтінішіңізді келесі ақпарат арналарының біріне қалдыруыңыз қажет:

- 1) бірінші деңгейді ақпараттандыру (тікелей арна):

«Адамның үйлесімді дамуы ұлттық институты» коммерциялық емес акционерлік қоғамы		Некоммерческое акционерное общество «Национальный институт гармоничного развития человека»	Стр.8 из 10
Қызметкерлерге арналған сыбайлас жемқорлыққа қарсы НҰСҚАУЛЫҚ		ИНСТРУКЦИЯ по противодействию коррупции для работников	

- Қоғамның қызметкерлері тікелей басшысына жеке қабылдауында немесе жазбаша түрде хабарлауға;

- егер қызметкердің өзінің тікелей басшысына хабарлауы мүмкін болмаса немесе орынсыз болса (егер бұл мәселе тікелей басшыға қатысты болса) Қоғамның қызметкерлері Қоғам басшылығына жазбаша түрде хабарлауға;

2) екінші деңгейді ақпараттандыру (тікелей арна):

- өтініш беруші ҚР қолданыстағы заңнамасын, оның ішінде сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманы және/немесе Қоғамның ішкі рәсімдерін жол берілген немесе жалғасып жатқан бұзушылықтар туралы мәселелер бойынша сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес жөніндегі маманға жазбаша жүгіне алады;

- егер мәселе қаржылық-шаруашылық қызметте және бухгалтерлік есепте мүмкін болатын бұзушылықтарға қатысты болса, өтініш беруші Қоғамның Ішкі аудит қызметіне жазбаша түрде жүгіне алады.

3) үшінші деңгейді ақпараттандыру (жанама арна):

- Қоғам қызметкерлердің әріптестері жасаған немесе жасаған бұзушылықтар туралы хабарлауда қиындықтар туындауы мүмкін екенін мойындайды;

Қызметкерлер мен серіктестер олардың хабарламалары дұрыс қаралатынына және тиісті жауап беру шаралары қабылданатынына сенімді болуы үшін Қоғам құпия хабар беру жүйесіне деген сенімді арттыру маңызды екенін мойындайды.

Дәл осындай жағдайларда Компания жанама арнаны ұсынады, ол арқылы сіз ғимараттардың дәлізінде орналасқан мөлдір органикалық шыныдан жасалған «Шағымдар мен ұсыныстар жәшігі»-не анонимді түрде үшінші тарапқа өз алаңдаушылығыңызды білдіре аласыз.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес жөніндегі маман бұл жәшікті хабарлама түскен кезде ашады, бірақ жұмыс күндері күнделікті тексереді.

Бұл ретте Қоғам қызметкерлері мүмкіндігінше өз ақпараты бойынша дәлелдемелерді (куәгерлер, құжаттар, хат алмасу, оның ішінде мессенджерлер арқылы, аудио-бейнематериалдар және т.б.) сыбайлас жемқорлыққа қарсы орган және Қоғам басшысына табыстайды.

7. Өтініш берушіге берілетін кепілдіктер

17. Қоғам қызметкерінің функционалдық міндеттерін орындау кезінде сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық, коммерциялық пара алу және өзге де қылмыстық құқық бұзушылық фактілері туралы хабарлаған немесе өз функционалдық міндеттерін орындау кезінде сыбайлас жемқорлыққа,

«Адамның үйлесімді дамуы ұлттық институты» коммерциялық емес акционерлік қоғамы		Некоммерческое акционерное общество «Национальный институт гармоничного развития человека»	Стр.9 из 10
Қызметкерлерге арналған сыбайлас жемқорлыққа қарсы НҰСҚАУЛЫҚ		ИНСТРУКЦИЯ по противодействию коррупции для работников	

коммерциялық парақорлыққа және өзге де қылмыстық құқық бұзушылықтарға қарсы іс-қимылға жәрдемдескен қызметкер мемлекет қорғауында болады және Қазақстан Республикасының Үкіметі белгілеген тәртіппен ынталандырылады. Бұл ереже сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық фактісі туралы саналы түрде жалған ақпарат берген, заңға сәйкес жауапкершілікке тартылатын адамдарға қолданылмайды.

18. Қоғам қызметкерлерінің функционалдық міндеттерін орындауы кезінде сыбайлас жемқорлыққа, коммерциялық парақорлыққа және өзге де қылмыстық құқық бұзушылықтарға қарсы іс-қимылға жәрдемдесетін қызметкер туралы мәліметтер мемлекеттік құпия болып табылады және заңнамада белгіленген тәртіппен беріледі. Бұл ақпаратты жария ету заңмен белгіленген жауапкершілікке әкеп соғады.

19. Қоғам кепілдік береді:

1) өтініш берушінің құқықтары мен заңды мүдделерін толық қорғау, оның ішінде Қоғам қызметкерінің жұмыс орнын сақтау. Өтініш беруші қудалауға және/немесе кемсітуге ұшырамайды. Дегенмен, осы Нұсқаулыққа сәйкес шағымданушыға берілген қорғау саналы түрде жалған хабарлама жасағаны үшін ҚР заңнамасына сәйкес тәртіптік немесе басқа жауапкершілікке қарсы қорғаныс болып табылмайды;

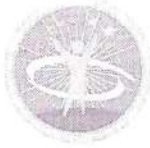
2) шағымданушы алаңдаушылық білдіру үшін жасырын арнаны таңдаған және жасырын қалғысы келген жағдайда тұлғаны анықтау мүмкін еместігін;

3) белгіленген тәртіппен тәртіптік жазалау шараларын қолдануға әкеп соғатын құбылыстар ретінде арызданушыны қудалау және/немесе кемсіту жағдайларын қарау;

4) хабарламалардың толық құпиялылығы. Хабарламаларды, қызметтік тергеу нәтижелерін және қабылданған шараларды талқылауға тыйым салынады. Алынған есептерге, қызметтік тексеру нәтижелеріне және қабылданған шараларға қатысты кез келген ақпаратты заңсыз жария еткені үшін кінәлі тұлғалар заң жүзінде жауапкершілікке тартылады;

5) хабарламада қамтылған ақпаратты растайтын дәлелдемелерді жасыру әрекетінен бас тарту;

6) хаттамада көрсетілген мәліметтерді растайтын дәлелдемелерді жойған немесе жасырған адамдарға қатысты белгіленген тәртіппен тәртіптік шаралар қолдану.

«Адамның үйлесімді дамуы ұлттық институты» коммерциялық емес акционерлік қоғамы		Некоммерческое акционерное общество «Национальный институт гармоничного развития человека»	Стр.10 из 10
Қызметкерлерге арналған сыбайлас жемқорлыққа қарсы НҰСҚАУЛЫҚ		ИНСТРУКЦИЯ по противодействию коррупции для работников	

8. Басшылардың бағыныштыларының жемқорлық қылмысы үшін жауапкершілігі

20. Сыбайлас жемқорлықтың алдын алуға бағытталған шараларды күшейту мақсатында бағынысты адамдары функционалдық міндеттерін орындау кезінде сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық, коммерциялық пара алу және өзге де қылмыстық құқық бұзушылықтар жасаған және олардың кінәсі сотта дәлелденген жағдайда басшылардың жеке жауапкершілігін көздейтін норма қарастырылған.

21. Қоғамның қызметкері функционалдық міндеттерін орындау кезінде сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық, коммерциялық пара алу және өзге де қылмыстық құқық бұзушылықтар жасау фактілері бойынша қылмыстық қудалау орбитасына тартылған жағдайда, Қоғамның осы қызметкері Қазақстан Республикасының Еңбек кодексімен сотқа дейінгі тергеп-тексеру кезеңінде өз міндеттерін орындаудан шеттетіледі. Бұл қызметкердің тікелей басшысы қызметкерді өз міндеттерін орындаудан шеттету үшін тиісті шараларды қолдануға міндетті.

22. Тікелей бағыныстылық штат кестесінің, құрылымдық бөлімшелер туралы ереженің және лауазымдық нұсқаулықтардың негізінде айқындалады.

23. Бағыныштылардың сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасағаны үшін басшысына Қазақстан Республикасының Еңбек кодексіне сәйкес тәртіптік жауапкершілік жүктеледі.